

Előfizetési feltételek:
 Fizetendő Debreczenben.
 Egész évre ..... 2 frt.
 Fél évre ..... 1 „
 Köszönetnek 62 kr. évi postadíj előleges bekládása után ingyen.
 Egyes szám ára 5 kr.
Szerkesztőségi és kiadói iroda:
 Róza-tér 16. dík sz. házban, (kenyer-piacz, Vilmos sörcastrókba szomszédoságában.)
 Kéziratok vissza nem adatnak.

DEBRECZEN-NAGYVÁRADI ÉRTESÍTŐ.

TÁRSADALMI ÉS VEGYES TARTALMU HETILAP.

Hirdetési díjak:
 Négy-hasábos betűt sorért 5 kr.; többszörinél 4 kr.
 Nagyobb és többszöri hirdetéseknek nagyon kedvező engedmények tétetnek.
 Bélyegdíj: minden beiktatástól külön 30 kr. „Nyitászó”-ben megjelölt közlemény minden petit sora 15 kr.
 Hirdetések és előfizetések helyben a kiadói hivatalnál, Csáky Fer. és Társas. Telégdi K. Lajos és László Albert könyvkereskedésében, Budapest: Goldberger A. V., Blockner J., Eckstein Bernáti és Haasenstein és Vogler, Bécsben, Prágában Haasenstein és Vogler, A. Oppelski, Schaleck H. és Frankfurtban: Hamburgban és Majnai-Frankfurtban: G. L. Daube és Mosse Rudolf hirdetési intézetében fogadtatnak el.

Népkönyvtárak városunkban.

Debreczen, 1895. márcs. 2.
 Tehát bevégzett tényekkel állunk szemben a népkönyvtárakat illetőleg.

Az első népkönyvtár megnyílik legközelebb, a másik szervezésére pedig megtörtént az első elhatározó lépés.

Ki-ki emlékeztetik rá, hogy dicsőségesen uralkodó királyunk 25 éves jubileuma alkalmából a város 20,000 frt alapítványt tett irodalmi és művészeti czélokra. Ez összeg kamatainak egy részéből állították fel az első könyvtárt, abból fogják a másikat létesíteni.

Határozottan azon a nézetem voltunk, hogy Debreczenben nincs értelme a népkönyvtárnak. E nézet nem állt elszigetelve, mert a bizottsági közgyűlésen is akadt szószóloja.

No de volt az eszmének hathatós pártfogója s elvégre is „post tunc discrimina rerum” immár mi sem akadályozza azt, hogy az első népkönyvtár átadassék — mondjuk: nemes — rendeltetésének.

Lesz tehát alkalmunk bárkinek a hasznos ismeretek szerzésére, a nemes szórakozásra.

Persze a népkönyvtár a nép érdekében létesíthető, hisszük, hogy a Csapó-Péterfalvi utcában lakók sietni fognak az alkalom felhasználására.

Igaz, hogy a ki olvasni akar, az leteszkét két erős koronát biztosíték képen, de hát sok-e ez?

Nem sok. Csak az a kérdés, akad-e aztán ily áron olvasó, mikor másik két korona mellett tagja lehet egy olvasó körnek, a honnan biztosíték letétele nélkül kaphat könyveket olvasni, a hol azonkívül olvashat hírlapokat, sőt a nemes és tisztességes szórakozás más nemeit is élvezheti.

Legyen szabad nekünk azt hinni, hogy az a biztosíték letétele nem igen fogja élesztani az olvasási vágyat a népben, bár igazolt az áldozatot vivő városról magára nézve.

Ha már a városi hatóság szereti azt az eszmét s ha már annyit áldozott rá, hát jó legyen. Adjon az Isten szerencsét hozzá; kívánjuk, legyen meg e tervének a kívánatos erkölcsi sikere.

De aztán legyünk rajta, hogy ez a népkönyvtár megszeresse a népszerűséget, hogy ez a második felállítását indokoltá tegye.

Mint fog ez az intézmény népszerű és áldást adó lenni, mi ez idő szerint még el sem képzelhetjük, de még ez nem ok arra, hogy ne vájjon az intézmény.

A fő dolog aztán az legyen, hogy az a népkönyvtár a nép igényeit kielégítse. Tanítsa, javítsa és nemesítse egyszerre az olvasót.

Az olvasóit! Ez a bökkenő! Olvasó közönséget állandót, hivat és okulni akarót kérünk a felállított és felállítandó népkönyvtárak számára. Ezt toborozni az illetékes és legilletékesebb helyről a nép köréből, ez a legnagyobb, legszebb és legnehezebb feladat, melyet, hogy sikerrel oldjanak meg azok, a kiket illet, mi igazán szívből kívánjuk.

Dr. K.

Egyházi adók.*

(Levél a szerkesztőséghez.)
 Debreczen, 1895. febr. 28.

Adót fizetni még ma sem népszerű dolog és nem számítja senki sem a legkellemesebb foglalkozásai közé.

Pedig eléggé megtanították már a népet arra, hogy azt muszáj cselekedni.

Igaz is. Az állam véd bennünket, hát ezért fizetni kell. Fizetünk is a mikor tudunk, no meg akkor is, ha nem tudunk, de már vinnék a párnánkat.

Az is igaz, hogy egyházi adót is igazságosan szednek tőlünk.

Vallásának minden embernek kell lenni. Vallás nélkül senki boldog nem lehet s a ki vallásához

* Közöljük egy hozzánk intézett levélből ezeket a dolgokat, bár az írójával nem vagyunk mindenben egy értelemben. Az alaphangja az: ha olyan tetszetős, hogy a jó és jobb ügy érdekében nem találunk közérdekűnek az — agyonhallgatását. Sz.

ragoszkodik, fizeti is emberségesen a felekezete érdekében ezt a nem túlságos adót.

Az a kérdés, hogy méltányosan van-e kivetve az egyházi adó?

Debreczenben nincs.

Tulajdonképp nem sok az az adó, de borzasztó az, hogy nincs meg a helyes arány.

Vagyok első sorban az ev. ref. egyházat. Egy nőtlen ur fizet 50 krt. Az aztán nem kérdés, hogy az a házal nem bíró ur évi fizetése 6000 forint-e, vagy 600 forint. Az a nulla pedig nagy különbség, mert — hát ul van írva!

A kinek van egy házának nevezett viskója meg 8 gyermeke, az ép úgy 2 forintot fizet, mint a kinek palotája van és gyermeke nincs egy sem.

No igen! Van még 3 százalék is az állami adó után.

De kire nehezebb jobban az egyházi adó: arra-e, a ki 10 frt állami adót fizet, vagy a ki 5000 frtot? Hisz 15 frtnál nagyobb adót senki nem fizet! Tehát a ki milliókkal bír, annak kevesebb a terhe, — mint egy szegény iparosnak, vagy hivatalnoknak — aránylag.

Azt mondják, a katolikus atyafiaké nagyobb 5 százaléknál. Jól van, de ez sem igen méltányos. Ha nekem 500 frtból kell élni, nekem nehezebb az 5 százaléknál, mint annak, kinek — 50,000 frt állévi jövedelemül rendelkezésére.

Hát ez — különös, a mit nehez megérteni. Ne méltóztassék az én egyszerű felszólalásomat panasznak, vagy lázításnak venni.

Én a magam részéről szívesen és tölem teljessalontossággal fizetem az egyházi adót, de mikor azt hirdetik, hogy kicsi az egyházi adó Debreczenben, hát akkor azt mondom, hogy legyen nagyobb, de vessék ki, hogy is mondjam, hogy senkit még távolról se bántsak: méltányosabban alapon.

A kit a jó Isten jobban megáldott anyagi javakkal, fizessen többet, a szegény meg kevesebbet. Igaz, hogy a szegények többet járnak a templomba, mert azoknak csakugyan — drága kincs a hit.

Egyébiránt sok furcsaság van a világon. A katona nem fizet állandót. Bizonyosan igaz van, a ki így rendelte. A pap nem fizet egyházi adót, a tanító már igen. Mert a papnak van 2000 frt fizetése és — stóljája, a tanítónak 600 frtja és — semmi stóljája.

No hát ne acsarkodjunk! Fizessünk és...
Hallgató Jób.

Irodalom és művészet.

— **Tagadhatatlan**, hogy a „Képes Családi Lapok”, a legelőretértebb szépirodalmi lap. Már 17 év óta folyton a családok barátja, tanácsadója és szórakoztatója volt és marad. Eltorzodásért bizonyítja, hogy Magyarországon nincs kisebb vagy nagyobb helység, hová a „Képes Családi Lapok”-at ne röptetőn a posta, sőt a külföld sok városába, valamint Amerika több helyére is jár. És mindenütt örömmel várt vendég. Mindenki feltalálja benne az izléséhez és kedvéhez mért elbeszélést, költeményt, regényt, divat-tudósítást, ismeretterjesztő és orvosi czikkeket. A 9-ik számba újból egy sorog jeles író küldte művét; nevezetesen: Bonizkykné Bajza Lenke, Prém József, Tolnay Lajos, Csórhog Gyula, Mészáros Sándor, Rudnyánszky Gyula, Horváth Sándor, Miskolci Henrik és V. Gaál Karolina. A „Képes Családi Lapok” előfizetési ára egész évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Mutatványszámokat szívesen küld a kiadóhivatal, Budapest V. Vadsz-utca 14. sz. saját házában.

— **Az Athenaeum Képes Irodalom-történetéből**, melyet Boöthy Zsolt szerkeszt, megjelent a 30 ik füzet 3 ivnyi terjedelemben. Három magvas tanulmány van benne: Baráth Ferencz Eötvösökről, Gyulai Pálé Kemény Zsigmondról és dr. Sebastyán Gyuláé Népköltészetünkről. Ez utóbbi történeti fejlődésükben s egészen új szempontok szerint tárgyalja a népköltészet termékeit, melyeknek — tudunkra — maga is szorgalmas és szerencsés gyűjtője. A szövegét ezuttal is nagyszámú kép illusztrálja: a Karthauzi-lak, Eötvös svábhelyi nyaralója, arcképe és síremléke, Koménynek ifjú és férfikori arcképe, névaláírása, sírja s egy régi bájoló imádság 1578-ból. Külön mellékletek: Vörösmarty „Hazaifia” című költeményének első fogalmazása s műveinek egykori illusztrációjából 4 kép van csatolva. A befejezéséhez közeledő nagyfontosságú vállalat kértülből 35 füzetben fog megjelenni, s füzetenként 40 krajczárért kapható.

— **Ujságírói kötelességünk** hozza magával, hogy megemlékezzünk kollégáinknak, a „Fővárosi Lapok”-nak rendkívüli sikereiről. Vagy tán nem is a sikereiről, hisz ez mind önként érthető, olyan szerkesztés mellett, a melyben része van manapság a „Fővárosi Lapok”-nak. A siker a közönség izlést dicséri, hogy rokonszenvenél és pártolással olyan méltó helyre fordult; ám a szerkesztés gondossága, találékonysága, ezer apró ötlete: ez már a lapnak az érdeme, a mit mi sietünk is konstátálni róla. Most már — hiszen két hónapja mult az új-

kívánt beszélni Verával, Róza tehát az előszóban várta, míg nővére végez Raoullal; persze szorosan az ajtó mellett jól hallhatta azt a szokatlanul heves beszédet, mely a beteg és araja közt folyt.

— **Drága Verám!** kezdé Raoul halk, elhaló hangon, nekem csak napjaim, úgy lehet, hogy csak óráim vannak már... oh ne szólj angyalom... az orvos, ki barátom, kétemre sejtette velem a valót... Vengrednelet tettem, s mindent Árpádra hagytam...

— **Ó megérdemli**, mert igen hű barátod!... rebege majdnem öntudatlanul a leány.

— **Igen... csak 6 ó** én barátom... Rea hagyok mindent, mi boldogságomra szolgált az életben...

— **Verá oda borult az ágy szélére és úgy zokogott.**

— **Ne beszélj... ne beszélj így... Te nem fogsz meghalni.** Ki marad nekem, ha te elbajsz?!

— **Itt marad Árpád... Maradj te is nekem!...**

— **Oh mit beszélsz!**

— **Igen... úgy legyen... Te az enyém vagy,** ha én nem leszek, maradj Árpádnak...

— **Vagy te, vagy senki...!**

— **És mégis, halálom csak úgy lesz nyugodt,** ha tudni fogom, hogy barátomat teljesen boldoggá tettem...

— **De nem általam!**

— **De igen... Ó imád téged, éppen úgy,** mint én...

— **Oh kedvesem, ha az életben nem is leszek** a tied, úgy az örök életben csak nekem lesz jogod hozzám, mert én senkinek nem leszek itt e földön...

— **Pedig ha szeretsz, úgy Árpádé kell lenned!...**

— **De nem leszek!**

— **Oly erős és határozottan bangzott a felelet** ajkairól, hogy a beteg megtörtén esett vissza párnáira. Azonban még egy kísérletet tett.

TÁRCSA.

Álom.

Szép nyári nap: virágos ligetben Együtt voltunk egy édes-kettesben, Élveztük a magány szent óráit, Miket szívünk oly régóta áhílt! Te voltál a tanító mesterem, A hallgatás jutott csak énnekem, S míg hallgattam bűvös szavaidat: Arczomra űlt a néma áhítat.

Varázslat volt s észre se vehettem, Hogy a kezem ott van a kezében, Elragadt erős szenvedélyed: C-ókjaidat ajkima tetézted, S oly ep-dán, vágygyal égve kérked: „Szeretsz-e te, vagy miként én téged? Szólj! tudnál-e úgy szeretni engem, Szép kedvesem! szerelmed esengem.”

Oh, én mily boldog valék e percekben! S hirtelen a te szíveden pihentem, Feladványom pirulva, susogva Mondtam fel egy halk „szeretlek” szóba. Szerelmemről zugott a madárdal, Kéjbe fult a virág illatával, Minden... minden szép volt e világon, Szép de mint egy rövid, édes álom.

Bordy Ida.

Vera szerelme.

— Elbeszélés. —

Négyen voltak testvérek: Ilma, Róza, Vera és Klára.

Ha hirtelen végig nézzük sorba őket, az mondhatni: mind egyforma szép. Legfeljebb az az egy különbség van, hogy Ilma asszony, s a szép, asszony sokak szerint szebb, mint a leány. H. ügyelemmel nézzük, Vera a többiekől elüt szék, karcsu te metével s ragyogó szemével, míg a több leány csak nefejejt szemekkel bír.

Elég az hozzá, hogy farsang volt, mikor e k. történet kezdődött. Kezdi a dolog, mikor Verát első bálba vitték. Igen vitték! — M-rt a 17 éves leányka hallani sem akart még a bárról. De Róza oly szépen kérte, Klára annyit szeretettel küldte, hogy Vera kelleitlen bár, de végre engedett. Ezüstös uszályos ruhát adtak rá, piciny ujjakkal s mélyen kivágya, mint az a-kori divat meg kívánta egy előkelő leánytól. S a leány, mikor a gyönyörűen kicsinosítva bele nézett a nagy velen czei tükörbe, oly bánatosán kérde:

— **Ha nem fogok táncolni, ugy-e szegényes kezni fogtok miattam?!**

— **Erre Ilma elmosolyodott.**

— **Mé és nem táncolnói? Oh édesem ennyi bájjal még egy kevésbé szép leány is táncolna.**

Nem sokára belépett a táncterembe Ilma oldalán, ki az elhalt anya helyett „gardirozta” a lányokat.

Rózát a tánczosok serege vette körül, egy percz alatt már repült tánczosra karján a sima parketten. Ilmát nemkülönben hamar elképták és Vera egy székben ülve szomorúan nézett utánuk.

Kérték ugyan őtet is, de csupa szeszélyből egy párnak kosarat adván, nem igen néztek a szép baba felé Ilma hozzá jöve azt, kérde:

— **Miért nem táncolsz Vera?**

— **Mert nincs kivel.**

— **No miudjart hozok én.**

— **Ne vedd ezt Ilma... én nem akartam jönni, miért hoztatok el?!** Én nem tánczolk ezekkel a l a uracsokkal, kik csak is apám projektója folytán tánczoltak nálam...

Ilmának nem volt ideje felelni, mert tánczosával gyorsan a táncoló párok közé vegyült.

Egyszerre Vera előtt meghajlik egy ifju, s a leány ezzel tánczolt... Sáros Raouluak nevezte magát az ifju és Vera többször tánczolt még az éj folyamán, de csakis Sárosyval, ki egy igen jó barátját is bemutatá Verának.

És Verának emlékébe maradt e bál; megörzömléket szívében az első bál öröme és szomorú állapotában. Amde ez időnyen megjelent Vera impozáns alakja a fényes bálterembe és emez ellentéte volt annak.

Vera tánczolt sokat; többet, mint bárki más. Ezuttal nem Sárosy volt az egyetlen, kivel elment. De azért Sárosy volt az a szerencsés, boldog, a ki pár hét múlva a szép Vera újára gyűrt buzhatott.

Vera tehát szerencsés és boldog lón egyszerre mind ezt az első bál szomorúságának köszönheté. Ha vigan mulat, ki tudja, fel út volna-e neki Sárosy Raoul...? Igaz ugyan, hogy Sárosy barátja forrón szerette a leányt, de Verától függött a házasság, s ő minden babozás nélkül Raoult választotta. Raoul, bár tudta barátjának menyasszonya ánti érzelmeit, azért bizott Árpádnak, s a legjobb színyban maradt vele. De most egy oly pont jön, mely csak regényekben szokott előfordulni.

Sárosy Raoul hirtelen megbetegedett, torokjára egész a végsőig vitte... Vera nővérének szeretésében többször meglátogatta vőlegényét; de így reggel, a mi még eddig nem történt, Raoul brette Verát magához. Vera aggodó szívvel ment aoul lakására, Róza kíséretében. Sárosy egyedül

alakulásnak — igazán mindenki tisztá képet alkothat magának a „Fővárosi Lapok“-ról. Ki nem látja meg, hogy ennek a pompás újságnak a vezér elve az érdekesesség és a szellemesség, mely egyként jellemzi irodalmi, politikai czikkeit, még a legapróbb újdonságát is. Dicséret a hangja, de szellemes és tartalmas, hogy gyönyörűséggel olvashatja a legkényesebb ízlésű is. Azt mondanánk, hogy kiválóan a hölgyek lapja: de lám megtalálják benne az urak is a magukét. Politikai értesítései alaposak, biztosak, hírvorata terjedelmes. Mindent elmond, a mit az urak tudni akarnak, de mindent oly szellemesen, élvezhetően mond el, hogy még a hölgyek kedvét is meghozza az újságolvasáshoz. Kedvesen, szépen mond el mindent. Am nem volna teljes a referendánk, ha elfelednők megemlíteni a „Fővárosi Lapok“ szellemes értékes meglepetéseit, a mikben egyre-másra részesíti az olvasóit. A multkor farsangi tréfát rögtönzött: bemutatott egy szereg nevesebb írók álarca alatt, tessék kitalálni, kiket rejt az álarca. Jött három-négy száz megfogós; ezek között aztán olyan értékes emléktárgyak soroltak ki, a mi igazán pártját ritkítja. A farsang adta a „Fővárosi Lapok“-nak azt a pompás ötletét is, hogy báli meghívót küldözson szét. A „Fővárosi Lapok“ táborába hívja meg a mívelt magyar köznépet. Most pedig, hogy a milleniumi kiállítás plakát pályázata egy időre aktualissá tette a plakátokat: imo egész sorok plakátot mutat be képből, régít, újat, hivatalosat, reklámhirdetést vegyesen. Mi, az újságolvasóba belefrádt emberek, most napról-napra érdeklél várjuk a „Fővárosi Lapok“ hírszáit, gyönyörűséggel nézünk előjöttől végéig. Azt hisszük, mindenki úgy jár vele, mindenki megszereti, a ki csak egy számát is olvassa.

Színház.

Történelmi dráma nyitja meg a heti műsort, Delavigne Kázmér pályaskoszorúzott műve: „XI. Lajos.“

A 80-as években színművészek játszották e darab hőseit színházunkban, kik között egy Tóth József alakítása emlékezetes maradt az ezen időre visszaemlékezők előtt. Azóta „XI. Lajos“ nem volt műsoron. Nem régen Kátón a Imre, a „Debreczeni Ellenőr“ h. szerkesztője lefordította e művet Újházi Ede részére s e correce fordítását fellevenült a híres dráma, mert Tiszai igazgató Szombaton színiere hozatta, megelölvén a fővárost az új fordítást illetőleg is. Színiere hozatta pedig leginkább azért, mert Sándor Emil, e kitűnő intrikusunk vállalkozott a czimszerep eljátszására.

És a mire vállalkozott, annak ural tudott lenni. Ha nem is természetes, valódi XI. Lajost mutatott be, de a valószínű közel álló alakot. Színdarabjai jellemzően nyilvánultak, hű volt önmagához bukásában, s halála, mintha nem játék lett volna, oly hű. Tapssokkal, kihívásokkal, öszinte elismeréssel jutalmazta hálás közönségünk a jeles művészt. Mellette nemes pathoszával szavalt Pethes; vonzó Marie volt Cserni; szép sikert ért el Bajóczi, mint trónörökös. Bogyó és Rózsahegyí kis szerepökben kabinet alakítást nyújtottak.

Vasárnap „Színházi képtelenségek“ boházta. A színház megtelt. Jól mulatott a közönség Nyilasi, Kozma, Krémer, Pethesné és Locsarekné játékaiban.

Hétfőn „Faust“ Gounod operája, félig teit ház előtt magas színvonalú előadásban. Faust — ha jól emlékszünk — e szezonban már 3-szor került színiere, nem csoda tehát, ha már nem bir annyi vonzerővel. Russinszky I. (Margit) brillians éneke-

— Gondold meg édes Verám, hogy egy haladokl óhaja, a ki téged boldoggá akar tenni, biztosítani akar, mert barátom az egyedüli, ki méltó hozzád...
— Kin halgatnom, hogy te éltedben másnak szánás.
— Ne ámsít angyalom. Tudod mennyire szeretlek... boldognak akarlak tudni akkor is, ha már nem leszk... És mondom, hogy csak úgy halok meg nyugodtan, ha téged boldognak tudlak...
— Mit kívánsz tőlem?...
— Mondtam már... Árpádnak légy neje...
— Soha... Soha!
— Hogy igen, esküdet kívánom...
— Soha... Nem... Nem!
— Megtagadod tehát utolsó kívánságomat?
— Ez nem lehet a te kívánságod, s éppen mert nem teljesíthetem soha e kérésed, mert csak téged szeretlek, tied vagyok élet s halálban, esküt nem tehetek... hiszen tudom úgy se váltánám be soha.
— Imádtok kedvesem, tégy a hogy édes akaratod kívánja; megkísértem nyugodni lenni.
— Légy is az drága Raulom, de másé az életben soha nem leszk!!
— Ezt nem kívánhatom, de szabad akaratom van Verám.

És Raul nyugodt akart lenni, de csak a mindenható Isten tudta, mi rejlett e nyugalom alatt. Haláltusában vívódott egy hétig, néha teljesen öntudatlanul fekdét, máskor lázasan beszélt, szeméi vérből forogtak... És Vera ezt naponta nézte s kimondhatatlanul szenvedett, mert bár Raul nem említték többé senmit Árpádnál, ő tudta, hogy azért küzd olyan sokáig a halállal. Végre mint egy hét múlva. Vera a sok szenvedéstől felindultan mondá Raulnak:
— Édes szerelmem, tudom, hogy boldogságom szíveden bording; ám ha az bekövetkeznék,

vel feledteté, hogy játéka még most se volt olyan, minőt Margit személyesítőtől várunk. Galyasi P. (Siebel) biztosan és bátran játszott, szépen énekel. Egészen leküzdötte a lámpalázat, mit örömmel jelentünk ki. Magunk részéről mindig buzditni fogjuk őt, s nem nézünk el tehetsége felett, mert a hol ambiciózt veszünk észre, ott más szerepünk nem lehet. Tiszai és Ferenczi rászölgáltak sikerükre.

Kedden „Bolondok háza“ Laufs boházata gyors menetben. Püspöki hamisítatlan humorral. Kis Irén elegans temperamentummal, Krémer jó kedvvel, Nyilasi pompás kedélyvel dominálták a helyzetet; Bács, Bácsné, Pethes, Rózsahegyí, Bogyó, Takács Jolán, Nádasi egészíték ki az est sikerét.

Szerdán a sokszor látott „Bányamester“ jó előadásban. Csütörtökön „Az ötödik pont“ Megyeri Dezső operettje. Russinszky I. bájos éneke tapsra ragadott mindenkit, játéka ellen se tesznek kifogást. Tiszai nékedves, kaczer asszonyt mutatott be sikkes játékaival, csinosan énekel. Galyasi P., Locsarekné, Krémer, Nyilasi, szintén jól játszottak s énekeltek.

Pénteken „Viola“ népszimű népelőadásul, leszállított helyárak mellett. Pethes (Viola), Arday (Violáné), Sándor E., Püspöki fő szerepeikben megkapó drámai elevenességgel játszottak. Bács, Bácsné, Tapolczai szintén kiemelendők.

Színházi műsor. Márczius 3—10-ig. Vasárnap „Rezervisták“ énekes boházta. — Hétfőn „Két pisztoly“ népszimű. — Kedden „Papa“ vígj. — Szerdán „Jonathan“ operett. — Csütörtökön „Bernardó Montilla“ szimű. — Pénteken „Hőfehérke“ látványos néprege. — Szombaton „Bernardó Montilla“ szimű. — Vasárnap „Bákirályné“ vígjáték.

Hangulat.

Reflexiók.

Ott dolgoztam a hivatalban, este, még nyolcz órákor is. Sürögő munka volt, a mit meg kellett csinálni — tisztelőből. A cselédünk sietve rontott be, a nagy munka közben. — Tessék haza jönni hamar. A kis Sándorka nagyon rosszul van már. Nagyon dobant a szívem. Az én édes kis fiam, ki tíz hónapig haldokolt, akkor is rosszul volt, mikor a hivatalba mentem. — Ne tessék ma elmenni édes apám a hivatalba. Ugy szeretném ha itthon tetszenék lenni. Kérőleg csüggesztő rám aczélászták, de bágyadt szemeit és én mégis elmentem dolgozni. Pedig a szeméből láttam, hogy az élet benne kialvóban van. A kötelesség az első. Az parancsol. A hivatal adja a — kenyeret. Mikor haza jöttem, akkor azt mondta a feleségem: csendesen! alszik Sándorka. Oda mentem az ő kis madrácz sírjához, melyen 10 hónap óta — baldokolt. — Aludt. Csak hogy akkor már álma örök volt. Akkor már éneke szállt ártatlan kis lelke, már az angyalokkal énekelte ott fent a magasban, hogy: „Dicséret, dicsőség Istennek...“ Oda borultam az ő sokat szenvedett kis szívére...

mitől te, kincsem tartasz, vedd szavamot, hogy kívánságodat teljesíteni fogom... A beteg lázas arca még jobban kipirult, hirtelen felült ágyában s az örömtől reszkető hangon kérdé:

— Igéred ezt Vera?
— Igérem!!
— Istenedre esküszöl?
Vera egy pillanattal habozott, majd felgondolva a helyzetet, határozottan mondá:
— Istenemre esküszöm!
A beteg visszaesett párnára s lassan megfogva Vera szép kezét, halka tagolá:
— Köszönöm... S Raul keze mind gyorsabban fogta a leány kezét; szorítása hideggé vált s Vera megremült fájdalommal látta, hogy egy halott tartja kezét...

Raul halála után, s vívben gyászolva nem sokára tudatta Árpáddal Raul utolsó kívánságát. Árpád örömmel sietett a leány lábához tenni hódolatát. A családban elhatározatot, hogy egyszerre tartják a két fél eljegyzését, mert Klára egy huszártiszt szivét rablá el. De Vera oly szomorú volt... oh nem hasonlított az előbbi vígjátékhoz, legkevésbé pedig a boldog Klárához. Róza, az örökké vig. pajkos leány percig sem mutatta, hogy talán fájna neki az elmaradás. De az utóbbi időben annyira gyonyolta Verát a miatt, hogy ily hamar — mint mondani szokta — völégényt cserélt és talán már várja Árpád halálát, s többi ilyenekkel addig vitte a dolgot, hogy a szegény leány elkeresésében Árpádnak a gyűrűt visszaadta. Árpád Raulnak tett ígéretére figyelmezteté a leányt, mire az idegesen mondá:
— Raulnak csak kényszerből tettem esküt, ez nem számít.
Róza egy napon dicsékedve mondá Verának:

Meg lett váltva a sok, leirhatatlan szenvedésektől.
— És azóta, óh azóta be sokszor szorítom össze az ajkam, hogy ne sírjak, a mikor meglátom egy-egy emlékélt! pedig mennyi édes, mennyi fájó emléke van!
Mikor is lesz már vége ennek a rettenetes, hosszú temetésnek!...
Az óta a mi estéink olyan szomorúak, olyan sivárák...

— Ma este haza jöttem a hivatalból!
— Csendesen! sugja a feleségem!
— Megint baj van? kérdém megdöbbenve...
— Feriké alszik... Most aludt el. Képzeld, a kis huncuczunka kint az első foga?
Ferinék kint az első foga!!
Elkezdünk sírni, mint ma hat hete, mikor a kis Sándorka elment angyalnak... Pedig mosoly szökött az arcunkra most.
... Az emberi sziv csakugyan: örömből s kínból alkotott szövet.

Némó.

Farsang után. Karneval herczeg e héten vovult ki városunkból s mint bucsu-szavaiból kiértettük: nálunk nagyon meg van elégedve mindennel: a szives fogadtatással, a hálás és folyton tartó vendégszeretettel, az odanó ragaszkodással, a melylyel iránta viseltettünk.

És mégis a neki hódolva tömjenezőknek nem hagyott hátra egyebet emlékül, mint lehangolt kedélyt és leverő tapasztalatokat. Igen!... Lehangolt kedélye van — a farsang után — első sorban a mamának, hogy czélt nem ért: nem kapták meg kedves leányai az „arany főkötő“ érdemelelt! Pedig, hogy rajta voltak mindannyian!... De hát mit ér a tubuzgalom, ha a telekknöyvnél, csak itt nincs — protekczió!

Hogy ne lenne kedélye lehangolva Annuskának, Ilonkának, Eszmeraldának, mikor átéltek ismét egy farsangot és mégis csak „nagy“ leányok maradtak. Ah, ők joggal sóhajtoznak, mert hiszen ma-holnap a „vén“ leányok osztályába sorozandók — egy tekintetre.

Mert a szerelmi vallomás, csemegeizű bók, a folytonos táncz nem elég az üdvösségre. Hajh, milyen csalfak is a fiatal emberek! Szorgalmat is, nem is megőszülni. A legtöbb házassodni kíván, valódi értelemben fogva föl a házasságot.

Ugyanis minden házasságnál fő tényező a ház. Ezen háza gondol a tüzes fantazia egy szép ifjú leányt, tehát ezen szép ifjú leány házasa. Mellette a „ság“ csupán képző, mely „ság“ mi lenne egyéb, mint — ingóság, vagyis a — hozomány!

A hol aztán se ház, se hozomány (csak leány), ott nem létesült házasság. A leverő tapasztalat innen datalódik.

Pedig hát Karneval herczeg nem azért jön hozzánk minden évben, hogy lakodalmazzunk tisztelőre, hanem csak hogy mulassunk!

Fájdalom, a mulatozásnak mindig megbánás zokott lenni a követője és — bójt.

Kötelességünknek tartjuk, hogy nektek, a kik karneval herczegnek hódolva tömjenezetek, egy cseppet írjunk az élet filozófiája szerint:

Ha szánjátok-bánjátok csekedeteiteket, bójtjeteke, most itt az ideje; ha pedig nem tudtok

— Volt völégényed lábaimnál térdelt... I Mére csak ezt a választ kaptá:
— Édes Róza, több kimélettel lehetnél iantam!
S e naptól kezdve elszakadt köztük még az a vkonyka fonal is, mely a testvéri szeretet révén öszeköté őket.

Multak az évek. Klára boldog lett a gárdista ojalán; Ilma a temető bantja alatt alusza örök álmát; Róza, mikor elérte 40-ik évét menyasszonyi ruhát öltött, hogy örök hűséget esküdjék egy életre övegnyek; csak Vera maradt meg változatlan egyformaságban. Gyászolta egykori szerelmét, letűnt íhságát.

Árpád éveik futott Róza után, ki csak jászolt vele, s mikor kigunyolva végre elutasított, e piciny golyóval oltá ki boldogtalan életét. De akalandos Róza, ki oly soká tetszelgett a világnak, íje tetemes vagyonát jól lepasztva, ott hagyta a öreg férfit, ki egyik magas állásu fánál keresett öhont öreg napjaira, ez az ember, ki szabadság-írzcunka alatt, mint örnagy tizenkétszer lett kintette, s kihez neje, midőn halalos ágyához keltte, nem akart menni.

De némileg mégis igazságot szolgáltatott a rs: Róza, küzdve a mindennapi kenyérért, mert blandvágó lelke így kívánta, különben kibékült lna férjével, ki mellett kényelmes élete lehetett lpa.

Vera ellenben nyugodt csendességben tölti apjait. Körülé — Rózát kivéve — ismerősei jó baráji mind kibáltak, s csak ő él még és néha azon gondolatra jön, talán hogy egykori esküjét, mit aoulak tett be nem váltotta, ez a föld addig nem kárja befogadni, míg le nem szenedt itt azt, a lit a halott ellen vétkezett.

bójtól és egyáltalán nincs mit megbánnotok, akkor — mulassatok tovább!
Maga az élet is multság és éppen az benne a multságos, hogy mi még élünk.
A kik pedig meghaltanak. Azok békén nyugodjanak. Aludjanak a hant alatt!

Gyurika.

Karcolatok.

— Innen, onnan, mindeninnen. —
A tavasz hónapja is elérkezett. Mosolygó kék égél, ragyogó napfényvel s enyhe szellővel köszöntötte az embereket, kik fellvillauó szemmel, látható örömmel viszonozták a nyújas üdvözetlet. Igen is, nyújas üdvözetlet volt. Annaira, hogy — olvadoztak bele, ha nem is az emberek, de a — hótömegek!

Lám, hogy a hatóság mindig tapintatosan jár el! Nem hordatott sehonnán egy tárgoncea havat sem el és megtakarított több ezer forintot ezen a czimen. (Valószínűleg ebből a megtakarításból fog kikerülni a városi tisztviselők lakbér alapja.)

A jótékony tavaszi napugár most beállt ut-tiszítónak s hordja a havat felolvasztva a — csatornába. És mégis volt oly rossz indulatu ember, a ki a várost haszontalan (!) pazariásra (!!) akarta rábírn!

A farsang elmult. Elég hosszú volt, kitombolhatta magát a kinek kedve tartotta és a kinek volt — miből. Most már hamvazó szerda is elmúlt, elérkezett a bójt. Igaz, a bójt, az az idő a mikor most se eszik az, a kinek nincsen mit és most is eszik az, a kinek van, tartozék bármely felekezethez. Ma már minden csak — jelleképileg történelki.

Egy ur öngyilkos akar lenni. Meg is vesz egy pisztolyt, megtölti és a — fejére czéloz az utczán. Lő és — megy tovább. Megy a rendőrségre, hogy adjanak neki ággyat.

A rendőrségnek nem igen szokott készletben lenni vetett ággy, kiküldték tehát a kórházba. Ment is a maga lábán. Ott irgalomból adtak neki ággyat, de másnap már kibocsátották, mint gyógyultat. Lám öngyilkos is lehet már valaki — jelleképileg is. Csakugyan bolond világ van, még farsang után is!

HÍREK.

Márczius.

Vastag hó-réteg borítja a vén föld kebelét s a nagy természet aludni látszik hosszú téli álmát.

Pedig úgy tetszik, hogy a nap egyszer-másor megjelenő pár sugara, első hírnöke a tavasznak s mintha olykor-olykor éreznék is lehet, mikor a márcziusi szellő surran el mellettünk. Hanem azért az egyhazy árvácskát, a tavasz első hírnökét nem látta még senki.

Ott van az erdők száraz águ vén fáit tövében, mélyen a hó alatt, az édes anya földhöz megsimulva, mely melet, életet ad neki...

Máskor már ilyenkor nem volt nagy ritkaság az ibolya sem, a tavasz kedves hírnöke, mig most csak az útréghazak melegében nő.

De milyen más ennek a színe, illata!... Tehát a tavasz hónapja itt van.

A mikor az anya-földben örökön működő ősi erő ismét nyilatkozni kezd, mikor a nagy természet megiffodva újra kezdi nagyszerű munkálkodását... Mily dicső, mily remek ez az alkotás és halkan — nyugugatóan felemel... Igy ujul meg az emberi élet is a fiataliságban, a mi maga a halhatatlanság...

A tél rideg fagyát ostromolni kezd a tavaszi enyhe szellő s a márcziusi játszi napugár... Oh, enuek az erőnek nem lehet ellent állani. Daccolhat vele ideig-óráig, zughat a vihar még sokszor, nagyon sokszor, azért a megfagyott élet ébredezni kezd s vége immár hosszú álmának nem sokára.

Oh, mily nehezen várjuk azt a szép mosolygó tavaszt, mely új reményeket fakaszt, szebbet, biztosabbat, mint a régiek voltak... Ego.

— Istenitiszteletek. Az ev. ref. egyházakban Vasárnap, márcz. 3-kán, a következő lelkészek tartanak istenitiszteleket: a nagy-templomban Tóth István, a kistemplomban Ferenczy Imre segédlelkészek, a Kossuth-utcai templomban K. Tóth Kálmán, az ispotálytemplomban Dicsőfi József lelkészek. — Az ág. hitv. ev. templomban d. e. 10. Folytatás a mellékletben.

